

менеджм. освіти, 2011. – 160 с.

8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: pidruchniki.com/.../politika_sotsialne_yavische. – Назва з екрана.

5. Робота другого Всеукраїнського учительського з'їзду // Вісник педагогічно-професійного з'їзду. – 1917. – 10, 11, 14, 15, 16 серпня.

6. Товариство Шкільної Освіти. Рада. Sprawozdania... z dnia 26 wrzesnia 1919 r. po 1 stycznia 1920 r. – К., 1920. – 33 с.

7. Українська революція й державність (1917-1920 рр.) / [авт. кол. Т. Бевз та ін.]. – К. : Парламентське видавництво, 1998.

8. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, м. Київ, ф. 1115 Української Центральної Ради, оп. 1, спр. 13. Протоколи засідань Центральної Ради, 13 арк.

9. Центральний державний архів вищих органів влади та управління України, м. Київ, ф. 2201 Міністерства освіти Української держави, оп. 1, спр. 673. Видавничий відділ Міністерства народної освіти, 3 арк.

10. Державний архів м. Києва, ф. 346 Товариство шкільної освіти, оп. 1, спр. 1. Протоколи загальних зборів, комісії Товариства шкільної освіти, 25 арк.

Дата надходження до редакції: 22.06.2015 р.

УДК 37.013.83:37.014

Тетяна ГАВЛІТІНА,
кандидат педагогічних наук,
проректор із наукової роботи
Рівненського ОППО

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ІДЕЇ ПІДГОТОВКИ ДОРАДНИКІВ В ОСВІТІ

У статті подано характеристику консультативно-методичної допомоги педагогам і навчальним закладам, розкрито концептуальні ідеї підготовки дорадників в освіті та перспективи розвитку потреби фахівців з освітнього і педагогічного дорадництва.

Ключові слова: професійне навчання дорадництва, ситуативне консультування, інформаційно-консультативна допомога, освітній дорадник, педагогічний дорадник.

В статье дана характеристика консультативно-методической помощи педагогам и учебным заведениям, раскрыты концептуальные идеи подготовки советников в образовании и перспективы развития потребности специалистов по образовательному и педагогическому консультированию.

Ключевые слова: профессиональное обучение советничеству, ситуативное консультирование, информационно-консультативная помощь, образовательный советник, педагогический советник.

The article contains the description of consultative and methodological assistance for teachers and educational institutions, reveals the conceptual ideas of counselors training in education and the development prospects of needs for educational and pedagogical counseling professionals.

Key words: professional training in counseling, situational counseling, information and advisory assistance, educational counselor, pedagogical counselor.

Постановка проблеми. В умовах здійснення широкомасштабної реформи державного сектора в Україні виникла нагальна потреба у створенні ефективної системи розповсюдження знань та інформації в суспільно-гуманітарній сфері України, складовою якої є розвиток дорадництва як інформаційно-консультативного обслуговування місцевих органів державного управління та самоврядування населення.

Дорадництво відіграє важливу роль у розвитку сільських територій у цілому та окремих галузей місцевого самоврядування зокрема. Метою навчання дорадництву є отримання теоретичних знань і практичних навичок із питань розвитку самоврядної дорадчої діяльності в Україні. Основне завдання навчання – оволодіти основами інформаційно-консультативної (дорадчої) діяльності, основними методами консультування, організацією інформаційно-консультативної роботи.

Розвиток ринкових відносин, зміна державної форми власності, створення різноманітних професійних формувань та перепрофілювання працівників призвели до підвищення ролі дорадництва в розвитку різних сфер виробництва та організації в Україні інформаційно-консультативної діяльності.

Інформаційно-консультативна (дорадча) діяльність пов'язується із забезпеченням виробників послуг інформацією, підвищенням рівня їх знань про послуги та ефективним веденням виробництва й господарювання у певній сфері діяльності.

Створення ефективної та надійної системи інформаційно-консультативного обслуговування виробників є однією з найважливіших передумов стабілізації виробництва та подолання кризових

явищ у місцевому самоврядуванні. На сьогодні дорадчі служби повинні діяти у кожній галузі та сфері виробництва в Україні та мати свої відділення або представництва в регіонах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальність проблеми, перспективи розбудови дорадництва в Україні та аналіз світового досвіду розвитку дорадчих служб свідчать, що кожна країна – член ЄС повинна мати систему консультування приватного сектору виробничої діяльності, тобто дорадництва.

В умовах євроінтеграції ми також повинні мати таку ж систему консультування в усіх сферах життєдіяльності людини. Українські інформаційно-комунікативні послуги повинні вигравати у конкурентній боротьбі з європейськими. Ось чому справжні фахівці-експерти у сфері дорадництва затребувані на сьогоднішньому ринку праці, в тому числі на ринку освіти.

Україна має досвід **сільськогосподарського дорадництва**. Сільськогосподарська дорадча діяльність спрямована на задоволення потреб сільськогосподарських товаровиробників та сільського населення у підвищенні рівня їх знань, вдосконаленні практичних навичок прибуткового господарювання, поліпшенні добробуту селян та розвитку сільської місцевості. Сільськогосподарські дорадчі служби допомагають сільському населенню та товаровиробникам освоїти і ефективно використовувати методику ведення бухгалтерського обліку, впроваджувати нові технології, надають послуги з питань маркетингу, менеджменту, соціального розвитку села, допомагають вирішувати проблеми зайнятості, правового навчання сільського населення, сприяють створенню сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, кредитних спілок, громадських організацій та інших видів несільськогосподарських підприємств [2; 4].

Визначити контури дорадництва в освіті допоможе теорія і практика педагогічного консультування [5].

Ознайомлення з різними педагогічними напрямками діяльності, програмами і методами навчання, постійне вивчення змін і проблем в українській освіті та створення науково-методичного супроводу їх розв'язання забезпечуються закладами післядипломної педагогічної освіти та методичними службами різного рівня. На оновлення консультативно-методичної допомоги в освіті спрямовується спеціальна підготовка фахівців із дорадництва. Із сучасних позицій реалії та перспективи педагогічного дорадництва в Україні і роль підготовки дорадників для консультативної діяльності розглядають Н. В. Гузій та Т. В. Шестакова [1].

Проте освітня реформа вимагає творчого та професійно практичного підходу до всіх освітніх справ і проблем. Насамперед віддається перевага експертно-методичній порівняно з контрольно-аналітичною функцією управління освітою. Змінюються акценти наукового і методичного забезпечення освітніх стандартів і навчальних програм. У Концепції реформування освіти в Україні зазначено, що «освіта мусить перетворитися на систему, здатну до саморегуляції – відповідно до викликів суспільного розвитку, які постійно змінюються. ... на ефективний важіль економіки знань, на інноваційне середовище, в якому учні й студенти отримують навички і вміння

самостійно оволодівати знанням протягом життя та застосовувати це знання в практичній діяльності. Освіта має продукувати індивідів, здатних забезпечити прискорене економічне зростання і культурний розвиток країни, свідомих, суспільно активних громадян, конкурентоспроможних на європейському і світових ринках праці. Освіта має стати реальною гарантією забезпечення високих соціальних стандартів» [3].

Ураховуючи наявний європейський та вітчизняний досвід, новою галуззю пізнання для освіти стає освітнє та педагогічне дорадництво. Нова наукова теорія інформаційно-консультативної допомоги включає дослідження таких проблем, як супровід дитини в освітньому процесі, надання допомоги сім'ям і різним групам населення в умовах вирішення завдань виховання і освіти, а також науково-методичний супровід професійної діяльності, зокрема педагогічного управлінського персоналу. Зосередження уваги на аспекті педагогічного консультування є не лише вихідним у вирішенні означених проблем, але й малорозробленим у педагогічних дослідженнях.

Основна мета підготовки дорадників для освіти – подати нестандартні способи надання науково-методичної допомоги вчителям і керівникам навчальних закладів як у конкретних ситуаціях педагогічних утруднень, так і в процесі конструювання їх професійної біографії в цілому на ринку освітніх послуг.

Такий супровід як комплекс взаємопов'язаних дій і процедур забезпечить надання різносторонньої допомоги педагогам упродовж всієї професійної кар'єри та вимагає тонкого інструментарію, має індивідуалізований та диференційований характер, дозволяє гнучко реагувати на професійно-особистісні запити і потреби педагогів, долати причини їх незадоволення власною діяльністю та діяльністю навчальних закладів, формувати позитивні професійні установки на альтернативні форми, методи, засоби освіти.

В умовах освітньої реформи та пошуку нових механізмів узгодження наглядової функції в освіті з існуючими навчальними і виховними вимогами до діяльності навчальних закладів **метою статті** є розкриття концептуальних ідей підготовки фахівців із надання постійної інформаційно-консультативної допомоги педагогам, навчальним закладам у використанні та здійсненні намічених цілей і впровадження змін в освітній та педагогічній діяльності.

Виклад основного матеріалу. Підготовка фахівців із дорадництва в освіті – це цілісне психолого-педагогічне бачення сутності та особливостей науково-методичного супроводу персоналу в освітній організації, що розкриває джерела і перспективи педагогічного консультування, а також формує поняття і категорії, що є основою освітнього дорадництва. Основні теоретичні підходи дослідження даного феномену співпадають із розробкою технологічних основ модерування, консультування і педагогічної супервізії, а також із методичними рекомендаціями з дослідження конкретних технологій професійного супроводу особистості. Ці рекомендації ілюструються прикладами реальної практики консультантів-супервізорів, які розв'язують ситуації педагогічних утруднень і сприяють розвитку інноваційних процесів у навчальних закладах у неформальних умовах.

У системі освіти практично відсутні консалтингові служби, готові надавати кваліфіковану допомогу школі у вирішенні педагогічних і управлінських проблем, немає навчальних закладів та установ освіти, котрі здійснюють підготовку таких фахівців, не розроблені правові акти, що визначають статус педагога-консультанта, модератора групової роботи, супервізора інноваційної діяльності.

У зв'язку з цим необхідно зауважити, що науково-методичний супровід педагога активно забезпечується певними фахівцями, зокрема викладачами вищих навчальних закладів, що виконують роль наукових керівників та консультантів, методистами, викладачами та спеціалістами місцевих органів управління освітою. З іншого боку, сьогодні в Україні в рамках вищої освіти з'являється позитивний досвід підготовки спеціалістів, здатних професійно надавати консультативну допомогу персоналу освітніх установ та навчальних закладів як незалежні експерти. Саме заклади післядипломної освіти можуть забезпечувати можливість додаткової кваліфікації модератора, експерта, консультанта інноваційних процесів у навчальному закладі, ознайомлювати з особливостями та основами науково-методичного професійного супроводу, вивчати методи, форми, засоби педагогічного консультування, індивідуальної та групової педагогічної супервізії.

На сьогодні означена спеціальність буде корисна всім тим, хто лише готується стати професійним модератором чи супервізором, і тим, хто в реальних умовах професійної діяльності виконує роль консультанта, порадирика, методиста, наставника, експерта.

Виходячи зі світового досвіду та концепції дорадництва в Україні, інформаційно-консультативна (дорадча) діяльність призначена допомагати людям і суспільству у:

- вирішенні професійних проблем і поліпшенні життєвого рівня;
- підвищенні продуктивності праці, створенні нових видів продукції, захисті прав і свобод у професійній діяльності та особистому житті;
- сприянні моральному здоров'ю людства та розвитку моральної дидактики щодо зміцнення дітей, молоді і сімей;
- формуванні та становленні громади, поширенні співробітництва з різними вітчизняними професійними урядовими та неурядовими організаціями та європейськими країнами щодо ефективності наявних ресурсів людського розвитку.

Відповідно до вищезазначеного, основними цілями підготовки фахівців із дорадництва в освіті є подолання значної різниці між темпами дійсних і задекларованих змін, що мають місце в українській освіті. Їх підготовка для освіти дозволить педагогу відкривати та освоювати нові професійні горизонти, а також виважено оцінювати ефективність інноваційних процесів та брати в них участь.

Як свідчить досвід, інноваційні процеси в освіті розвиваються досить повільно. Лише останнім часом змінюється зміст освіти на основі нових стандартів. Предметом активних дискусій стають проблеми проектування центрів розвитку дитини, шкіл майбутнього, профільних шкіл та питання розвитку приватної освіти дітей та учнівської молоді.

Нові технології та зміст підвищення кваліфікації учителів стикаються зі спротивом старої консерва-

тивної системи післядипломної освіти та методичної роботи, не заохочується альтернативна освіта та не підтримується педагогічне експериментування.

Вирішення проблем супроводу вчителя, що ґрунтується на авангардній педагогіці, призведе до руху реформ. Ідеї педагогів-реформаторів, нестандартне бачення змісту і технологій педагогічного консультанта і супервізії персоналу навчального закладу багато в чому базуються на театральній педагогіці та моральній дидактиці.

Накопичений досвід координації методичних служб, потужний кадровий потенціал, навчально-методичне забезпечення та технології організації навчального процесу в Рівненському ОІППО створюють реальні передумови ефективного розв'язання проблеми підготовки кадрів для освітньої реформи західного регіону на відповідному рівні. Розвиток сучасної педагогіки, узагальнене наукове уявлення про неформальний інформаційно-комунікативний супровід педагога, педагогічне реформаторство, експериментальні майданчики, інноваційні центри з розробки конкретних стратегій розвитку, новий зміст та технології підготовки і супроводу вчителя й вихователя повернуть збагачену інноваційну практику на інноваційний пошук та випереджувальний характер розвитку освіти регіону.

При підготовці фахівців із дорадництва в освіті забезпечується спадковість різних функцій методичних служб. Методологічні принципи, покладені в основу навчання професійному дорадництву, визначаються окремими факторами:

- характером проблемних ситуацій, що викликані необхідністю постійного консультування;
- специфікою об'єктів консультування (дитина, батьки, вчитель чи менеджер освіти);
- рівнем професійної підготовки і кваліфікації спеціаліста, що має досвід консультативної діяльності;
- особистісними особливостями консультанта (комунікабельність, толерантність, здатність до емпатії в оціночно-аналітичній діяльності, готовність до співробітництва).

Фахівець із дорадництва, що здійснює консультування в сфері освіти, повинен володіти високим рівнем психолого-педагогічної культури, глибокими професійними знаннями в галузі педагогіки, психології, інноваційного менеджменту, мати глибоку теоретичну підготовку та колосальний досвід практичних аспектів діяльності. Він може бути як викладачем вищої школи, так і методистом муніципальних установ, компетентним фахівцем із надання неформальної науково-методичної допомоги вчителям і викладачам із розв'язання освітніх та методичних проблем інноваційної педагогічної діяльності та приватної освіти.

Досягнення поставленої мети обумовило необхідність постановки та вирішення таких завдань:

- розкрити сутність дорадництва в освіті та особливості застосування дорадчих послуг з метою розробки пропозицій щодо покращення дорадчого процесу в розвитку освітніх послуг, зокрема альтернативної освіти, авангардної педагогіки, приватних навчальних закладів, громадських професійних об'єднань;
- узагальнити теоретичні підходи функціонування дорадництва з метою визначення цільового призначення дорадчих служб з метою активізації

ринку освітніх послуг та конкурентоспроможності працівників освітньої галузі;

- уточнити класифікацію видів дорадчих послуг на муніципальному рівні та їх застосування на рівні громади через освітні послуги населенню, інформаційної допомоги організаторам освітніх послуг, урегулювання попиту та пропозицій на альтернативну освіту й інноваційні освітні науково-методичні розробки, а також визначення мультиплікативних джерел фінансування дорадчих послуг;

- оцінити результативність дорадчої діяльності з метою її прогнозування, що сприятиме зниженню трудомісткості надання й отримання дорадчих соціально-професійно-педагогічних та організаційно-управлінських послуг;

- розробити методичні підходи до моделювання організації дорадчої діяльності у сфері освіти з метою підвищення результативності діяльності дорадчих служб місцевих органів державної влади та самоврядування;

- обґрунтувати основні напрями вдосконалення дорадчої діяльності у сфері освіти та професійної підготовки керівників освіти і навчальних закладів для подальшого поліпшення надання ними освітніх та просвітницько-консультативних послуг населенню.

Підготовка магістра з дорадництва для вищого навчального закладу базується на прогностичній характеристиці педагога як суб'єкта управління, який персоналізує цілісний досвід викладацької діяльності, допомагає клієнту у виявленні внутрішніх резервів та усуненні причин утруднення в педагогічній діяльності. Фундаментальними принципами навчання з дорадництва є:

- добровільність як можливість надання педагогу права вибору в зверненні до консультанта чи спеціаліста, форми і тривалості консультування, а також визначення ним рекомендацій щодо використання в реальних ситуаціях професійних знань;

- рівність сторін, що передбачає однаково відповідальність клієнта і консультанта за успіх консультативного процесу, який виконується спільно з клієнтом, а не замість нього;

- варіативність вибору виходу зі складної ситуації, при якій консультування носить ситуативний змінний характер;

- обмеження можливості виокремлення універсальних способів вирішення професійних проблем, придатних для всіх ситуацій, відхід від готових рецептів, сценаріїв роботи;

- цілісність консультативних послуг в окремій системі неперервного супроводу професійної діяльності педагога;

- професійна етика, що розглядається як умова ефективного консультування зі збереженням усіх етичних норм, виключає маніпуляцію клієнтом, саморекламу консультанта, нав'язування суб'єктивних професійних позицій та оцінок;

- незалежність консультанта, який у процесі консультування абстрагується від інших соціальних ролей чи знаходиться у певному протиріччі з рольовою позицією, яку він виконує (класне керівництво, вихователь, адміністратор);

- конфіденційність, що передбачає недопустимість розголошення секретної інформації, отриманої від клієнта в процесі консультування;

- кооперація, що передбачає використання

консультантом у разі виникнення складної чи багатоаспектної проблеми адекватної оцінки межі власної компетентності, а у випадку необхідності – звернення до більш досвідченого консультанта, супервізора чи консультативного консиліуму.

Інтегральність підготовки магістра з освітнього дорадництва вимагає синтезу різноманітних освітніх традицій та наукових парадигм, що забезпечує формування цілісного уявлення студента про можливість консультативних послуг у сфері освіти та характер неформальних консультативних послуг, які поділяються на:

- діагностичні, коли в процесі консультації виявляються причини і характер проблемної ситуації, з якою стикається педагог, дитина, батьки, та проведення на їх основі діагностики, надання рекомендацій щодо розв'язання проблемної ситуації;

- експертні, коли завданням консультанта є проведення часткової або повної експертизи діяльності навчального закладу чи його окремих напрямів із наданням результатів адміністрації закладу або окремим педагогам для подальшого аналізу та використання засобів покращення освітнього (педагогічного) процесів;

- інструктивно-методичні, коли педагогу надається повний інструктаж із вирішення проблемної педагогічної ситуації, що передбачає науково обґрунтовані методичні рекомендації, які дозволяють самостійно визначити алгоритм дії працівника із певних педагогічних чи управлінських питань;

- інформаційні, коли клієнту пропонується необхідна інформація, що сприятиме удосконаленню педагогічної діяльності;

- корекційні, коли консультативні дії спрямовані на корекцію поведінки чи дії щодо виправлення помилок сімейного виховання, зміни у міжособистісних стосунках;

- формуючі, коли консультування пов'язане зі створенням позитивних установок і зразків поведінки дитини в соціумі, формуванням продуктивних стосунків у сім'ї, а також допоміжних засобів проектування нових зразків професійної поведінки, освоєння інновацій;

- соціально-педагогічні, коли консультативні дії спрямовані на створення в педагогічному колективі комфортного психологічного клімату, профілактику конфліктів і стресів, ефективності особистісного та групової взаємодії в різних сферах життєдіяльності [5].

Педагогічне спрямування освіти майбутнього дорадника, з одного боку, полягає в наданні консультативних послуг, пов'язаних із функціонуванням та розвитком навчального закладу як відкритої соціально-педагогічної системи, тобто ситуативне консультування – надання можливості оперативного реагування консультанта на проблеми, а з іншого – мова йде про стратегічне консультування щодо використання набутих знань у професійно-педагогічній та освітній діяльності, усвідомлення вагомості власного статусу в суспільстві та громаді, в оволодінні стратегіями виконання нових завдань реалізації цих стратегій, здатністю вносити відповідні зміни у свою діяльність залежно від конкретних умов господарювання та власних можливостей. У широкому розумінні інформаційно-комунікативне консультування включає в себе модерування як індивідуальної, так і групової роботи з метою обговорення та оптималь-

ного вирішення проблеми на основі спеціальних технологій, проведення педагогічної супервізії як професійного консультування і супровід спеціаліста більш досвідченим спеціалістом без формального контролю й оцінки, а також здійснення наставництва як консультаційної допомоги спеціалісту більш досвідченим фахівцем безпосередньо на робочому місці чи поза роботою.

Характерна особливість педагогічної системи підготовки фахівців зі спеціальності «Дорадництво» в Рівненському ОШПО полягатиме в забезпеченні якості професійної підготовки фахівця, чия професійна діяльність розгортатиметься у сфері освіти та науки та буде актуальною на сучасному ринку праці. Реалізація означених завдань й особливостей навчання студентів за спеціальністю «Дорадництво» забезпечуватиме їх готовність до фахового виконання професійних функцій.

Магістри з педагогічного дорадництва отримають поглиблену теоретичну підготовку в галузі психолого-педагогічного консультування та технології управління знаннями, що необхідно для: розв'язання проблемних ситуацій професійної поведінки; розвитку навчальних закладів як відкритих соціально-педагогічних систем; професійного зростання педагогів і управлінців; становлення високоосвічених педагогічних працівників; оптимізації взаємодії батьків і дітей у сім'ї; вирішення проблем і профілактики помилок сімейного виховання; зняття навчальних утруднень; підвищення рівня вихованості й освіченості; ліквідації симптомів незадоволення, особистісних та міжособистісних змін; виправлення вад і нормалізації соціо-психолого-педагогічної діяльності; адаптації до життя за рахунок активізації особистісних ресурсів і побудови життєвого успіху.

Як засвідчує практика, місцевим органам управління освітою ще бракує кваліфікованих фахівців із незалежного педагогічного консультування та неформального розв'язання професійних проблем. Підготовка магістрів за спеціальністю «Дорадництво» з урахуванням поширення меж їх діяльності як на рівні громади, так і в окремій сфері сприятиме демонополізації освітніх послуг з післядипломної освіти, а також оптимізації методичних служб у регіоні, забезпеченню інформаційно-комунікативної діяльності освітніх організацій та установ освіти професійними фахівцями. Саме це й визначає гостру потребу в підготовці керівників закладів з надання якісних освітніх послуг, професійних методистів та незалежних експертів в освіті.

Магістри означеного профілю готуватимуться до науково-викладацької, просвітницької та методичної діяльності в освітній та науковій сферах. Вони зможуть працювати викладачами загальнопедагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах, керівниками освітніх і навчальних закладів, фахівцями сервісних центрів місцевих органів управління освітою та самоврядування.

Підготовка магістрів здійснюватиметься відповідно до навчального плану, який сприятиме наданню достатнього обсягу знань за спеціальністю «Дорадництво» та передбачатиме два цикли. Перший – цикл професійно-орієнтовної гуманітарної та соціально-економічної підготовки; другий – цикл природничо-наукової, професійної та практичної підготовки. Блоки дисциплін навчального плану складатимуть зокрема вибіркові дисципліни профе-

сійної підготовки, які визначатимуться кафедрою й затверджуватимуться Вченою радою Інституту. Сюди ж входить спецкурси та спецсемінари, які обиратимуться студентами відповідно до їх професійних інтересів та замовлень територіальної системи освіти.

Висновки. Таким чином, у сучасних умовах існує гостра потреба підготовки висококваліфікованих консультантів з розв'язання професійних педагогічних утруднень та організаційно-управлінського і науково-методичного супроводу розвитку навчальних закладів та педагогічних працівників, створення умов для приватної освіти й незалежної державно-громадської експертизи. Саме тому в умовах реформування освіти педагогічна громадськість акцентує увагу на необхідності підготовки фахівців з інформаційно-комунікативної діяльності в освітній галузі, які забезпечать розвиток не лише альтернативної, а й приватної освіти в регіоні, зокрема злиття післядипломної та неформальної професійної освіти керівних та педагогічних кадрів.

Зміст навчання магістрів із дорадництва має у своєму розпорядженні широкі технологічні знання у сфері інноваційної освіти та авангардної педагогіки, а також організації приватної освіти. Відомі методи та способи дорадництва. Завдяки навичкам зі сфери міжособистісного спілкування дорадник зможе пропагувати найновіші досягнення науки та поширювати спеціалізовані знання для консультування управлінського персоналу, педагогів, батьків, дітей, зуміє налагодити безпосередній контакт із висококваліфікованими педагогами, надавати допомогу у визначенні індивідуального напрямку розвитку навчального закладу чи специфічного виду освітніх послуг, пошуку зовнішніх джерел фінансування. Дорадник буде готовий до активної участі у розбудові сучасної системи післядипломної освіти. Він володітиме компетенціями щодо ведення власної інноваційної діяльності, роботи в незалежних професійних об'єднаннях і приватних освітніх структурах, державній адміністрації та самоуправління. Випускник також матиме практичні навички у сфері пошуку додаткових ресурсів до розвитку освітніх установ та організацій, формування та здобуття інформації про ринок освітніх послуг й освітнього дорадництва, що уможливають конкурентоспроможність на ринку консультативних послуг. Він буде готовий до ведення власної педагогічної та освітньої діяльності, зокрема консультативного характеру, до роботи в установах, які функціонують в освітньому оточенні, державній адміністрації та самоуправлінні, приватному освітньо-культурному секторі.

Загальними параметрами аналізу результативності підготовки магістрів із дорадництва в освіті визначено:

- застосування засвоєних або вдосконалених знань, навичок умінь у компетентній діяльності керівних і педагогічних кадрів із надання допомоги в ситуаціях утруднення;
- підвищення ефективності консультативної роботи педагогів та консультування управлінського персоналу, творчої активності, самоактуалізації, схильності до інновацій, мобільності на ринку послуг;
- позитивні зміни пропедевтичної, управлінської та моніторингової складових у різних типах закладів, командної згуртованості колективів і розуміння

цілей та особливостей, а також сучасних моделей консалтингової освітньої діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гузій Н. В. Педагогічне дорадництво в Україні: реалії та перспективи / Н. В. Гузій, Т. В. Шестакова // Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : зб. наук. пр. звітно-наукової конф. викладачів університету за 2013 рік (Київ, 4-6 лютого 2014 р.) / укл. Г. І. Волинка, О. В. Уваркіна, О. П. Ємельянова. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. – С. 161-163.

2. Концепція Державної цільової програми сільськогосподарської дорадчої діяльності на 2006-2009 роки : розпорядження Кабінету Міністрів

України № 210-р від 20 червня 2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1098-2011-%D1%80>.

3. Концепція реформування освіти в Україні.

4. Концепція становлення і розвитку мережі сільськогосподарських дорадчих служб в Україні : затверджена спільним наказом Мінагрополітики України, УААН та НАУ № 114/36/165 від 25 квітня 2001 р.

5. Педагогическое консультирование : учеб. пос. для студ. высш. учеб. завед. / под. ред. В. А. Сластенина, И. А. Колесниковой. – М. : Академия, 2006. – 320 с.

Дата надходження до редакції: 23.06.2015 р.

УДК 378.046-021.68:37.014.5

Надія ЛЮБЧЕНКО,

кандидат педагогічних наук,
директор Науково-методичного центру
з координації закладів ППО
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
НАПН України

ІНТЕГРАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ЄДИНОМУ ОСВІТНЬО- ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ ЯК ЧИННИК ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

У статті розкрито погляд на інтеграцію діяльності закладів післядипломної педагогічної освіти в освітньо-інформаційному просторі як чинник їх інноваційного розвитку. Визначено можливості віртуальної лабораторії як організаційної форми спільного наукового дослідження з проблеми створення освітнього кластера.

Ключові слова: інтеграція, освітньо-інформаційний простір, інноваційний розвиток, віртуальна лабораторія, освітній кластер, Університет менеджменту освіти (УМО).

В статті раскрыт взгляд на интеграцию деятельности заведений последипломного педагогического образования в образовательно-информационном пространстве как фактор их инновационного развития. Обозначены возможности виртуальной лаборатории как организационной формы совместного научного исследования по проблеме создания образовательного кластера.

Ключевые слова: интеграция, образовательно-информационное пространство, инновационное развитие, виртуальная лаборатория, образователь-

ный кластер, Университет менеджмента образования (УМО).

The article deals with the integration of institutions of postgraduate education in educational and information space as a factor of innovation. There are defined opportunities of virtual laboratory as an organizational form of joint scientific research on creating educational cluster.

Key words: integration, educational and information space, innovation development, virtual laboratory, educational cluster, University of Educational Management (UEM).

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку нашої держави, зміцнення засад її громадянського суспільства, як і в усьому сучасному світі, значно відчувається підвищення значення освіти, зростання впливу людського капіталу на формування нової якості економіки і суспільного життя. Розвиток національної системи вищої освіти як одного із стратегічних ресурсів країни спрямований на інтеграцію до єдиного європейського простору.